

F 15

Förhandsbesked enligt 22 § revisorslagen (2001:883) – uppdrag som vald revisor i aktiebolag där en anställd på revisionsbyrån, tillika bror till en av revisionsbyråns delägare, biträder med redovisningen

Den omständigheten att en person, som är verksam vid samma revisionsbyrå som A-son och bror till en av revisionsbyråns delägare, åtar sig redovisningsuppdrag i aktiebolag där A-son är vald revisor utgör ett hot mot A-sons opartiskhet och självständighet vid revisionen av dessa aktiebolag.

Den auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked enligt 22 § revisorslagen (2001:883) om huruvida den omständigheten att en person (nedan redovisningskonsulten), som är verksam vid samma revisionsbyrå som A-son och bror till en av revisionsbyråns delägare, biträder ett aktiebolag med redovisningstjänster utgör ett hot mot A-sons opartiskhet och självständighet vid utförandet av revisionen av dessa bolag.

A-son har angett följande. Y AB (revisionsbyrån), där han är verksam, har fyra anställda auktoriserade eller godkända revisorer. Tre av dessa revisorer är även delägare i revisionsbyrån. A-son innehar 45 procent av röstetalet i revisionsbyrån, medan de andra delägarna innehar 35 procent respektive 20 procent. Revisionsbyrån planerar nu att anställa en redovisningskonsult som är bror till den sistnämnda delägaren.

Redovisningskonsultens arbetsuppgifter kommer främst att utgöras av löpande bokföring och bokslut avseende byråns kombiuppdrag. I dessa uppgifter ingår huvudbokföring, sidoordnad bokföring, bearbetning av underlag för framställning av fakturor och redovisning i reskontra, bearbetning av leverantörsfakturor för framställning av betalningsunderlag och redovisning i reskontra, bearbetning av underlag för löneutbetalningar, utförande av avstämningar, analyser samt andra tjänster med anknytning till redovisning och bokslut. Uppdragen kommer enbart att avse aktiebolag som är klassade som mindre enligt aktiebolagslagen (2005:551) och fåmansbolag. Det är inte fråga om bolag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad.

På RN:s förfrågan om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det, trots att presumptionen i första stycket har slagit till, inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet har A-son svarat att sådana saknas.

RN gör följande bedömning.

Av 21 § första stycket revisorslagen framgår att en revisor för varje uppdrag i revisionsverksamheten ska pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. I första stycket 1 anges ett antal typsituationer där presumptionen är att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. En av de situationer som avses är om revisorn eller någon annan i det nätverk där han eller hon är verksam vid rådgivning som inte utgör revisionsverksamhet har lämnat råd i en fråga som till någon del omfattas av granskningsuppdraget (s.k. självgranskningsshot). Revisorn behöver enligt 21 § andra stycket revisorslagen inte avböja eller avsäga sig revisionsuppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det, trots att presumptionen i första stycket har slagit till, inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet.

I förarbetena till revisorslagen nämns att bestämmelsen om självgranskningsshot blir tillämplig om revisionsuppdraget skulle göra det nödvändigt att granska en fråga i vilken revisorn – eller någon annan inom nätverket – har lämnat råd eller annat biträde i samband med s.k. fristående rådgivning.¹

De redovisningstjänster som redovisningskonsulten ska tillhandahålla A-sons revisionsklienter rör områden som typiskt sett omfattas av den efterkommande revisionen. Därtill kommer att en närstående till redovisningskonsulten är delägare i den revisionsbyrå där A-son är verksam. Dessa omständigheter innebär att det, för det fall redovisningskonsulten tillhandahåller de i ansökan beskrivna tjänsterna till A-sons revisionsklienter, föreligger ett självgranskningsshot. Det föreligger därmed en presumtion för att A-son inte får åta sig revisionsuppdrag i aktiebolag i vilka redovisningskonsulten biträder vid redovisningen.

Som har framgått ovan behöver en revisor, enligt 21 § andra stycket, inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det *i det enskilda fallet* föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. A-son har emellertid inte angett några omständigheter eller åtgärder av detta slag.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, f.d. avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit vikarierande

¹ Prop. 2000/01:146, s. 102.

myndighetschefen Adam Diamant, revisionsdirektören Inger Blomberg, avdelningsdirektören David Gripenhjärta samt avdelningsdirektören Jenny Lundberg som har föredragit ärendet.